

INTEGRIRANI SUSTAV ZAŠTITE OD NASILJA U OBITELJI

Zaštita od nasilja u obitelji je prvi puta u Republici Hrvatskoj definirana kao obaveza države u Obiteljskom zakonu iz 1999.g. Od tada je relativno brzo došlo do razvoja integriranog sustava zaštite žrtava i kažnjavanja počinitelja. Najveću ulogu u zaštiti od nasilja imaju dva sustava - pravosudni i sustav socijalne skrbi. Pravosudni kroz razvoj efikasnih mjera i sankcija kojima se suzbija i prevenira nasilje u obitelji, a sustav socijalne skrbi kroz prevenciju, zaštitu i potpore žrtvama. Zakon o zaštiti od nasilja u obitelji (novi je proglašen u srpnju 2017.g., a na snazi od 1.1.2018.g.) definira koja su ponašanja nasilnička, pa govori o psihičkom, tjelesnom, spolnom, ekonomskom nasilju te zanemarivanju osobe s invaliditetom ili starije i nemoćne osobe kao posebnom obliku nasilnog ponašanja. Isti zakon propisuje veću mogućnost utjecaja na zaštitu od nasilja žrtvama te jasnije govori o pravima žrtvi. Tako žrtve mogu tijekom, ali i prije pokretanja prekršajnog postupka zatražiti od prekršajnog suda izricanje zaštitnih mjera kao što su zabrana približavanja, uznemiravanja ili uhođenja žrtvi; udaljenje iz zajedničkog kućanstva; mjera obveznog psihosocijalnog tretmana počinitelja nasilja i obaveznog liječenja od ovisnosti. Žrtve imaju pravo na pristup službama za zaštitu žrtava kaznenih djela, (najbliža služba će početi s radom u ožujku 2018. g. u Varaždinu, do tada se žrtve mogu obratiti službi u Zagrebu), a isti zakon propisuje zaštitu njihovog dostojanstva, zaštitu od odmazde i zastrašivanja, pravo na pratnju osobe od povjerenja tijekom postupka, siguran smještaj, policijsku zaštitu pri uzimanju svojih stvari i dr. Posebnu zaštitu od nasilja u obitelji imaju djeca. U svrhu zaštite prava djece mogu biti izrečene mjere obiteljskopravne zaštite. Ove mjere izriču i provode centri za socijalnu skrb i općinski sudovi i njihova je svrha korekcija neadekvatnih roditeljskih postupaka, ili odvajanje djece od roditelja čije je ponašanje štetno po normalna rast i razvoj.

Siguran smještaj se osigurava žrtvama nasilja putem domova za žrtve obiteljskog nasilja koji su osnovani u svakoj županiji. Troškove smještaja u domovima snosi Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku, a postupak smještaja provode mjesni centri za socijalnu skrb. Osim domova, smještaj osiguravaju i skloništa za žrtve obiteljskog nasilja koja djeluju samostalno, njihovi su osnivači najčešće udruge. Smještaj u domove i skloništa je besplatan za žrtve nasilja, a njegovo trajanje je ograničeno. Nacionalna strategija borbe protiv nasilja u obitelji govori o potpori žrtvama u zaposlenju, stambenom zbrinjavanju, psihosocijalnoj podršci, kao i programima prevencije, te efikasnim mjerama prestanka nasilja kroz represivne i zaštitne mjere.

Kako je nasilje u obitelji kompleksan društveni problem, važan je jasan društveni stav neprihvatljivosti takvog ponašanja, kao i multidisciplinarni pristup prevenciji i suzbijanju nasilja. Radi toga su u svakoj županiji osnovani timovi čiji je zadatak unaprjeđenje zaštite od nasilja u obitelji

Renata Sever, dipl.soc. radnica